

Duodjeealáhusšiehtadus áigodahkii/ Næringsavtale for duodji 01.01.2023 – 31.12. 2023

Duoji ealáhusšiehtadus 01.01.2023 – 31.12.2023

Duodjeealáhusa válđošiehtadusa olis njukčamánu 29.b. 2005, lea Sámediggi, Sámiid duodji ja Duojáríid ealáhussearvi dahkan čuovvovaš ealáhusšiehtadusa duodjái 2023:i ođđajagemánu 1.b. 2023 rájes juovlamánu 31.b. 2023 rádjái.

1. Ekonomalaš rámma šiehtadusjahkái 2023

Evttohuvvo 7,1 miljon ruvdnosaš rámma juolludemiide sámediggebušeahta bokte duoji ealáhusšiehtadussii 2023 várás.

Várrejumi sáhtá atnit investeremii ja ovdánahttindoaimmaide; mas maiddá lea mielde álggahandoarjjaortnet, konsuleantaveahkki ja DBS-doaimbidju, márkaneiveheapmi/márkanfievrrideapmi, duodjestipeanda, duodjekursa, oktasaš duodjebajit, doaimbadoarjja, čálgoortnegat ja fága- ja ekonomalaš lávdegottit. Dasa lassin juolluduvvo njuolggodoarjja beroštupmeorganisašuvnnaide Sámiid duodjái ja Duojáríid Ealáhussearvi.

Sámediggeráđđi mearrida dárkileappot ortnega njuolggadusaid.

2 Ealáhusšiehtadusa fápmuibidjan

Dán jagi ekonomalaš šiehtaduvvon rámma ja dan juohkin gusto bušeahttajahkái 2023. Ruhtajuolludeamit válđojit fárrui stáhtabušehttii dábálaš lági mielde. Eaktuduvvo ahte Sámedikki dievasčoahkkin duodjesiehtadusa meannudeamis addá sámediggeráđđái válđdi álggahit doaimbajibuid šiehttojuvvon duoji ealáhusšiehtadussii, mat gusket jagi 2023 juolludusaide.

3 Mihttomearri 2023 ealáhusšiehtadusas

Bealit galget šiehtadallat dađistaga ealáhusšiehtadusa duodjái doaimbajiguin, maid ulbmilin lea ovddidit ealáhusa daid politihkalaš mihttomeriid ja ealáhusa njuolggadusaid mielde maid Sámediggi áiggiis áigái mearrida, vrd válđošiehtadusa § 2. Dan oktavuodas čujuhuvvo Sámedikki dieđáhussii duoji birra dego ealáhussan (2018). Duodji lea okta oassi sámi kulturárbbis ja lea sámiid árbevirolaš giehtaduodjegelbbolašvuolta. Duodji lea fága, kultuvra ja ealáhus, dasa lassin go duodji riggudahtá sámi identitehta, iešdovddu ja sámi giela. Duodji lea kulturguoddi ealáhus mas lea stuorra mearkkašupmi sámi gielaide, kultuvrii ja sámi ealáhusovddideapmái. Deatalaš lea sihkarastit ahte duodji eallá sihke kultuvran ja ealáhussan. Duodji lea maiddá identitehtahuksejeadji oassi sámi servodagas.

Sámedikkis lea bajimuš mihttomearrin ovddidit duoji boahhteáigái čujuheaddji ja geasuheaddji ealáhussan. Iežas dujiid eanet vuovdin stuorát márkaniidda lea guovddážiis Sámedikki ángiruššamis. Dainna oaivvilduvvo ahte duodjeealáhus sáhtá heivehit ealáhusa rievdadusaide ja hástalusaid, ja ahte profešuvnnalitehta, sisaboahu ja gánnáhahttivuohta ealáhusas buorránit.

4 Váikkuhangaskaoamit čatnon iešguđet poasttaide

4.1 Investeremat ja ovddidandoaimmat

Várrejuvvo 1 200 000 ru investeremiidda ja ovddidandoaimmaide; mas maiddá lea mielde álggahandoarjjaortnet ja DBS-doaimmat. Sáhtá oazžut gitta 50 % doarjaga dohkkehuvvon

golahusrámmas. Buvttaovddideami oktavuodas sáhtta váldit mielde gitta 15 000 ruvdnosaš birgengoluid mánnui. Stuorámus doarjja ohcciide lea 500 000 ru.

Sierranjuolggadusat álggahandoarjjaortnegii: Álggahandoarjja sáhtta gitta 75% dohkkehuvvon gollorámmas ja eanemusat 200 000 ru.

4.2 Márkanheiveheapmi/ márkanfievrrredeapmi

Várrejuvvo 500 000 ru márkanheiveheapmái/ márkanfievrrredeapmái. Ruhta sáhtta atnot duoji profileremii, márkanfievrrredeapmái, gálvomearkahukseimii ja vuovdinbeavddi goluide/ meassu-divvagiidda. Sáhtta oazžut gitta 60 % doarjaga dohkkehuvvon gollomeroštallamiin. Ortnege ulbmiljoavku leat duodjefitnodagat, duodjeorganisašuvnnat dahje eará aktevrat mat váikkuhit ealáhusovdánahttima duodjeealáhusas.

4.3 Duodjestipeanddat

Várrejuvvo 210 000 ru duodjestipendii. Joatkkaskuvlla ohppiide geat lohket Jo1 Design ja giehtaduodji dahje Jo2 Design ja giehtaduodji, go duojs lea váldooassi prográmmafágain sáhtta juolluduvvot 15 000 ru . Sullasaš guoská Norgga studeanttaide geat olles áigge lohket duoji Sámi áhpadusguovdásjis. Studeanttaide duoji bachelor- ja masterdási oasseáiggi 30 oahppočuoggá eanemusat 15 000 ru, ollesáiggi 60 oahppočuoggá eanemusat 25 000 ru. Stipeanda lea olles skuvlajahká/ oahpahusjahká.

4.4 Duodjekurssat

Várrejuvvo 110 000 ru duodjekurssaide. Sáhtta oazžut gitta 75 % doarjaga dohkkehuvvon gollomeroštallamiin.

4.5 Duodjebájit

Várrejuvvo 190 000 ru oktasaš duodjebájiide. Oktasaš duodjebájiide sáhtta juolluduvvot gitta 50% dohkkehuvvon gollorámmas ja eanemusat 50 000 ru. Nu olu duojárat go vejolaš galget beassat oktasaš duodjebájiide maid Sámediggi lea ruhtadan. Duodjesearvit sáhttet ohcat ortnegii.

4.6 Doaimmadoarjagat

Várrejuvvo 2 800 000 ru doaimmadoarjagii. Ortnege vuodđun lea gávpejohtu iežas buvttaduvvon dohkkehuvvon duojs 2022:s. Ulbmiljoavku leat duojárat geat eavttuid ollašuttet. Čuovvovaš meroštallannjuolggadusat gusket doaimmadoarjagii:

- Ovttaolbmodoaimma ja oasusdoalut: Addo 45 % doarjja iežas buvttaduvvon dohkkehuvvon duojs. Stuorámus doarjja lea 170 000 ru.

4.7 Čálgoortnegat

Várrejuvvo 50 000 ru čálgoortnegiidda.

- Váhnenruhta ovttaolbmodoaimmii

Dát lea ohcanvuđot ortnet mánnáoažžundoarjagiin mii lea 30 000 ru váhnemiidda geat leat sisačálihuuvvon duodjeregisterii. Rádji goas váhnenruđa sáhtta oazžut, lea 5G.

- Buohcciruhtaortnet ovttaolbmodoaimmaide

Lassebálkkašumi máksinmáhcahanortnege čađaheami várás Álbmotodjui vai buohcanruđat lassánit 100 % penšuvdnaaddi sisaboadus 17. beaivve rájes. Lassebálkkašupmi lea 3,1 % jahkeboadus.

4.8 Organisašuvdnadoarjagat

Oasálaččat várrejit gitta 1 310 000 ru rádjai Sámi Duojs Riikkasearvá ja gitta 630 000 ru Duojsáriid

ealáhussearváí.

4.9 Fága- ja ekonomiijalávdegoddi

Šiehtadusbealit várrejit 100 000 ru gokčat fága- ja ekonomalaš lávdegotti goluid, mas maiddái leat mielde vejolaš golut čatnon ekonomalaš raportii.

Næringsavtale for duodji 01.01.2023 – 31.12.2023

I henhold til Hovedavtalen for duodjinæringen av 29. mars 2005, har Sametinget, Sámiid duodji og Duojáriid ealáhussearvi inngått følgende næringsavtale for duodji for 2023, gjeldende fra 1. januar 2023 til 31. desember 2023.

1 Økonomisk ramme for avtaleåret 2023

Det foreslås at rammen for bevilgningene over sametingsbudsjettet for næringsavtale for duodji 2023 settes til 7,1 mill. kroner.

Avsetningen kan brukes til investeringer og utviklingstiltak; herunder etablerertilskudd, konsulentbistand og HMS-tiltak, markedstilpasning/markedsføring, duodjistipend, duodjikurs, felles duodjiverksted, driftstilskudd, velferdsordninger og fag- og økonomisk utvalg. I tillegg bevilges det direkte tilskudd til interesseorganisasjonene Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi.

Regelverket for ordningene fastsettes nærmere sametingsrådet.

2 Iverksetting av næringsavtalen

Årets forhandlinger om avtalens økonomiske ramme og fordelingen av den gjelder budsjettåret 2023. Bevilgningene innarbeides i sametingsbudsjettet på ordinær måte. Det forutsettes at Sametingets plenum i behandlingen av duodjiavtalen gir sametingsrådet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte næringsavtale for duodji, og som er knyttet til bevilgninger i 2023.

3 Mål for næringsavtalen 2023

Partene skal føre forhandlinger om en løpende næringsavtale for duodji med tiltak som tar sikte på en utvikling i næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som er til enhver tid vedtatt i Sametinget, jfr hovedavtalens § 2. I denne forbindelse vises det til Sametingsmelding om duodji som næring (2018). Duodji er en del av samisk kulturarv og er samenes tradisjonelle håndverksferdigheter. Duodji er fag, kultur og næring, i tillegg til at duodji er berikende for samisk identitet, selvfølelse og samisk språk. Duodji er en kulturbærende næring som har stor betydning for samiske språk, kultur og samisk næringsutvikling. Det er viktig å sikre at duodji overlever både som kultur og næring. Duodji er også et viktig identitetsskapende element i det samiske samfunnet.

Sametinget har et overordnet mål om å utvikle duodji som en framtidrettet og attraktiv næring. Økt omsetning av egenprodusert duodji for et større marked står sentralt i Sametingets satsing. Med dette menes at duodjinæringen er istand til å tilpasse seg endringer og utfordringer i næringen, og at profesjonaliteten, inntjeningen og lønnsomheten i næringen økes

4 Virkemidler knyttet til de enkelte postene

4.1 Investeringer og utviklingstiltak

Det settes av kr 1 200 000 til investeringer og utviklingstiltak; herunder etablerertilskudd,

konsulentbistand og HMS-tiltak. Det kan gis inntil 50 % tilskudd av godkjent kostnadsramme. Ved produktutvikling kan det tas med levekostnader inntil kr 15 000 pr måned. Maksimalt tilskudd til søkere settes til kr 500 000.

Særregler for etablerertilskudd: Det kan ytes etablerertilskudd på inntil 75 % av godkjent kostnadsramme og maksimalt kr 200 000.

4.2 Markedstilpasning/ markedsføring

Det settes av kr 500 000 til markedstilpasning/ markedsføring. Midlene kan brukes til profilering av duodji, markedsføring, merkevarebygging og utgifter til stand/ messeavgift. Det kan det ytes inntil 60 % tilskudd av godkjent kostnadsramme. Målgruppen for ordningen er duodjibedrifter, duodjiorganisasjoner eller andre aktører som bidrar til næringsutvikling innen duodjinæringen.

4.3 Duodjistipend

Det settes av kr 210 000 til duodjistipend. Til elever i videregående skole i videregående skole som tar Vg1 Design og håndverk og VG2 Design og duodji, med duodji som hoveddel av programfagene kan det gis kr 15 000. Tilsvarende gjelder studenter fra Norge som på heltid tar duodji ved Samernas utdanningscentrum. Til studenter i duodji på bachelor- og masternivå på deltid 30 studiepoeng maksimalt kr 15 000, heltid 60 studiepoeng maksimalt kr 25 000. Stipendet er for hele skoleåret/studieåret.

4.4 Duodjikurs

Det settes av kr 110 000 til duodjikurs. Det kan det ytes inntil 75 % i tilskudd av godkjent kostnadsramme.

4.5 Duodjiverksted

Det settes av kr 190 000 til felles duodjiverksteder. Til felles duodjiverksteder kan det ytes inntil 50 % tilskudd av godkjent kostnadsramme og maksimalt inntil kr 50 000. Sametingsfinansierte felles duodjiverksteder skal gi tilgang til flest mulig duojárat. Duodjiforeninger kan søke på ordningen.

4.6 Driftstilskudd

Det settes av kr 2 800 000 til driftstilskudd. Grunnlaget for ordningen er omsetning av godkjent egenprodusert duodji i 2022. Målgruppen er duodjiutøvere som oppfyller kriteriene. Følgende beregningsregler gjelder for driftstilskudd:

- Enkeltpersonsforetak og aksjeselskaper: Det gis 45 % tilskudd av godkjent egenprodusert duodji. Maksimalt tilskudd er kr 170 000.

4.7 Velferdsordninger

Det settes av kr 50 000 til velferdsordninger.

- Foreldrepenger for enkeltpersonsforetak

Dette er en søknadsbasert ordning med et barseltilskudd på kr 30 000 til foreldre som er registrert i duodjiregisteret. Grensen for når foreldrepenger kan gis, er 5G.

- Sykepengeordning for enkeltpersonsforetak

Til gjennomføring av refusjonsordninga for tilleggspremie til Folketrygden for økning av sykepenger til 100 % av pensjonsgivende inntekt fra dag 17. Tilleggspremien er 3,1 % av årsinntekten.

4.8 Organisasjonstilskudd

Partene setter av inntil kr 1 310 000 til Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og inntil kr 630 000 til

Duojáriid ealáhussearvi.

4.9 Fag- og økonomisk utvalg

Avtalepartene setter av kr 100 000 til dekning av kostnader knyttet til fag- og økonomisk utvalg, herunder eventuelle kostnader knyttet til økonomisk rapport.

Karášjohka/ Karasjok 29.09.2022

Ole-Anders Turi

Sámediggi

Berit Mienna

Sámiid Duodji

Marit Graven

Duojáriid Ealáhussearvi